

J E L E N T É S

az Országos Találmányi Hivatal 1986.évi ellenőrzési tervének teljesítéséről

Az Országos Találmányi Hivatalnak, mint az iparjogvédelem országos hatáskörű hatóságának és központi állami elvi irányító szervének a munkája 1986-ban is alapvetően arra irányult, hogy az iparjogvédelmi tevékenység a maga területén, sajátos eszközeivel egyre fokozódó mértékben segítse elő a találmányi, védjegy, ipari minta tevékenységet, valamint az újítómozgalom fejlődése járuljon hozzá a műszaki fejlesztés meggyorsításához, a gazdálkodás hatékonyságához és a termékek versenyképességének növeléséhez.

A hazai iparjogvédelem eredményeit értékelve megállapítható, hogy a Hivatal munkájának irányításában folyamatosan eleget tett a gazdaságpolitikai célok megvalósításából adódóan a vele szemben támasztott elvárásoknak.

Az Országos Találmányi Hivatal 1986.évi ellenőrzési tervének végrehajtásáról a következőkben számolok be.

A Hivatal 1986.évi ellenőrzési tervének feladatai teljesültek. A folyamatos ellenőrzés tárgyát képezték egyebek között a hatósági munkában, az állami elvi irányításban és a szabadalmi információs tevékenységben kimutatott számszerű adatok, valamint az iparjogvédelmi illetékbevételek alakulása, a szabadalmi ügyek határidői, a szabadalmat megadó és elutasító határozatok, a tanácsban intézett ügyekben készült határozatok, valamint az iparjogvédelmi ügyekben hozott bírósági döntések végrehajtása.

I. Általános jellegű és belső ellenőrzési feladatok folyamatosan és időarányosan teljesültek. Az 1985.évi ellenőrzési tevékenység tapasztalatairól, valamint a munkatervi feladatok teljesítéséről szóló és a tárgyidőszakban esedékes jelentések határidőre elkészültek.

A költségvetési gazdálkodás belső rendjére vonatkozó jogszabályok és elnöki utasítások megtartásának a Hivatal tevékenységével kapcsolatos pénzügyi és gazdasági feladatok ellátása színvonalának, továbbá a társadalmi tulajdon védelmének az ellenőrzése megtörtént.

A hivatali munkafegyelem helyzetéről készített beszámoló jelentések rendszeresen értékelték a munkaidőalap kihasználását, s megállapítható, hogy a napközbeni eltávazások szigorított engedélyezési rendje következtében a munkafegyelem megszilárdult és kielégítőnek mondható.

Külön kiemelést érdemel, hogy a hivatali panaszügyek, valamint a közérdekű bejelentések intézésével kapcsolatban a Központi Népi Ellenőrzési Bizottság a vonatkozó jogszabályok végrehajtására kiterjedő vizsgálatát az OTH-nál is lefolytatta. A vizsgálat eredményét rögzítő jegyzőkönyv megállapította, hogy a Hivatalban ezeknek az ügyeknek az intézése formailag és érdemben is összhangban van a vonatkozó jogszabályokkal.

II. A szabadalmi és védjegy tevékenység keretében a szabadalmi ügyintézés számszeri alakulásának ellenőrzése során a Hivatal hatósági tevékenységének súlyponti területén egyrészt a beérkezett szabadalmi bejelentések alakulását és megoszlását, másrészt a befejezett ügyek számát, az ügyintézés minőségi és mennyiségi kontrollját biztosította, a munkakapacitás jobb és folyamatos kihasználása érdekében.

A bejelentések, s ezen belül a PCT bejelentések száma növekvő tendenciát mutat. Az elmúlt évben a szabadalmi bejelentések száma - 1913 óta - a legmagasabb értéket érte el.

A szabadalmi ügyek befejezése - az ügyintézői létszámhelyzet kedvezőtlen alakulása miatt - elmaradt az előző évben elért eredményektől annak ellenére, hogy az ügyintézői állomány teljesítménye összességében megfelel az elvárásoknak.

A szabadalmi ügyintézés 1986.évi főbb adatai - az 1985. évi adatokkal összehasonlítva - a következők:

	1985.év				1986.év			
	Nemzeti eljárás	PCT	Olt. okirat elism.	Össz.:	Nemzeti eljárás	PCT	Olt. okirat elism.	Össz.:
Az év során érkezett szabadalmi bejelentések	4377	640	58	5075	4379	1135	74	5588
Befejezett szabadalmi bejelentések	4814	223	147	5184	3951	415	168	4534
ebből: szabadalom megadása	3217	43	85	3345	2424	47	101	2572
Az év végén folyamatban lévő szabadalmi bejelentések	11431				12485			
Oltalom alatt álló szabadalmak	17416				18863			
	magyar: 9754				magyar: 10335			
	külföldi: 7662				külföldi: 8533			

A védjegy, a mintaoltalmi és az eredetmegjelölési ügyintézés számszerű alakulásának ellenőrzése is folyamatosan, a havi - és negyedéves - statisztikai jelentések alapján történt.

A tevékenység főbb számaival - az előző évi adatokkal összehasonlítva - a következők:

	1985.év	1986.év
Hazai új védjegybejelentés	710	920
Hazai védjegylajstromozás	633	828
Nemzetközi védjegybejelentés	1.920	2.056
Nemzetközi védjegyek oltal- mának engedélyezése	1.750	1.629
Magyar védjegyek nemzetközi bejelentése	75	64
Oltalom alatt álló összes védjegy	166.373	168.339
Hazai ipari minta bejelentés	565	638
Hazai ipari mintaoltalom engedélyezése	443	332
Oltalom alatt álló /hazai/ ipari minták	1.409	1.497
Nemzetközi mintaoltalmi bejelentések	796	456
Lajstromozott nemzetközi ipari minták	976	415

A hazai és a nemzetközi védjegy-bejelentések számában je-
lentős változás nem történt, a nemzetközi védjegybejelentések száma
kismértékben emelkedett. A mintaoltalmi ügyek száma némi csökke-
nést mutat, míg a hazai és külföldi eredetmegjelölési ügyek száma
változatlan.

Az iparjogvédelmi illetékbevételek alakulásának ellenőr-
zése a szabadalmi fenntartási illetékbecsülések emelkedését álla-
pította meg. Az 1985.évi 99.814.007.-ft-tal szemben ez a bevétel
1986-ban 104.611.000.-ft-ot tett ki.

A fenntartási illetékbecsülések jelentős növekedése az 1986.juli-
us 1-én hatályba lépett új illetékszabályok által meghatározott
magasabb évi illetékből adódik.

A védjegy, ipari minta és eredetmegjelölési illetékbevételek alakulása is jónak értékelhető, mivel az 1985. évi 3.942.600.-ft-tal szemben ez 1986-ban 5.405.915.-ft-ot tett ki.

A szabadalmi bejelentések átfutási időinek, az ügyintézés határidőinek ellenőrzése során megállapítást nyert, hogy a főosztályi munkatervi előírásoknak megfelelően az 1986. évi statisztikai kinutatók alapján az átlagérték a nemzeti eljárásoknál 29,4 hónapnak felel meg, szemben az 1985-ben elért 30 hónappal.

Ebből az következik, hogy az átfutási idő csökkentését kell a jövőben is célul kitűzni. Ezt hivatott elősegíteni, az hogy biztosítani kívánjuk az ügyintézők ügyszámának egyenletes elosztását, és fokozott figyelemmel kísérjük a 3 évnél régebbi ügyek számát, ügyintézésük ütemességét.

Az ellenőrzés új, hatékonyabb módszerének bevezetését indokolta, hogy az átfutási idő a kívánt mértékűre /2, 2,5 év/ csökkenjen, ezért az iparjogvédelmi hatósági tevékenység mennyiségi és minőségi színvonalának emelésére komplex intézkedési tervet dolgoztunk ki, a befejezések számának növelése, az eljárás gyorsítása érdekében.

Az iparjogvédelmi ügyekben hozott határozatok ellenőrzése a törvényesség és az egységesség szempontjából folyamatosan megtörtént. A szabadalmi elutasító határozatok ellenőrzésén túl az engedélyezett szabadalmak és esetenként a megszűnések is ellenőrzésre kerültek, az előző évek munkamódszerével megegyezően. Az ellenőrzés feladata alapvetően az érdemi munka figyelemmel kísérése és - szükség esetén - az észlelt hiba javítása volt, emellett az alakai egységesség vizsgálatával és betartásával is foglalkoztunk. Az észlelt hibák az osztályvezetőkkel és a szabadalmi ügyintézőkkel megbeszélésre, majd kijavítás után a szakmai konzultációkon a tipushibák elemzésre kerültek.

Az ellenőrzés kiemelt feladata volt 1986-ban is a tanácsí ügyek ütemes intézésének figyelemmel kísérése. Ezzel összefüggésben megállapítható, hogy ezekben az ügyekben jelentős előrelépés volt tapasztalható.

A befejezett tanácsai ügyek számának alakulására negatívan hatott az ügyintézők létszámában bekövetkezett kedvezőtlen változás.

A tanácsai ügyekben végzett munka jellemző adatai /zárójelben az 1985.évi adatok vannak feltüntetve/ a következők:

	Felszólalás	Megsemmisítés	Értelmezés	Nemleges megállapítás	Össz.:
1986-ban beérkezett	- /2/	14 /19/	4 /-/	8 /7/	26 /28/
1986-ban befejeződött	- /25/	14 /14/	2 /1/	2 /6/	18 /46/
Folyamatban van	2 /2/	18 /18/	2 /-/	13 /7/	35 /27/

A számadatok a végzett munka volumene mellett az értelmezésre és a nemleges megállapításra irányuló kérelmek növekvő számai mellett a megsemmisítési eljárások változatlanul magas számát jelzik.

A megváltoztatási kérelmek ellenőrzése során megállapítást nyert, hogy a saját hatáskörben megváltoztatható érdemi határozatok elbírálása folyamatosan megtörtént.

Az iparjogvédelmi ügyekben hozott bírósági döntések végrehajtásának ellenőrzése megállapította, hogy a Hivatal a konkrét ügyekben maradéktalanul végrehajtotta a bírói döntéseket.

A Hivatal jogalkalmazásának ill. a bíróságok ítélkezési gyakorlatának egységessé válása érdekében konzultációra is sor került az érdekeltek között.

A kiemelten fontos szabadalmi bejelentések gyorsított ügyintézésének ellenőrzésekor az ügyintézés határidőinek pontos és maradéktalan betartását, a népgazdasági érdekből kiemelten fontos ügyek esetében - kéthavonkénti jelentési kötelezettség mellett - biztosítjuk.

Az év során beérkezett soron kívüli ügyek száma: 104 /99/ a befejezett ügyek száma 68 /54/, folyamatban van 107 /71/.

III. A Jogi és Nemzetközi Főosztály keretében a jogi, területi és elemző munka, az iparjogvédelmi képzés, valamint az iparjogvédelmi sajtó- és propaganda ügyek terén a feladatok végrehajtásának ellenőrzése.

Az újító és feltalálói mozgalom elvi irányítása körében létrejött az iparjogvédelem hosszútávú fejlesztési koncepciója, melynek részét képezi az ellenőrzés irányításának meghatározása is. A Hivatal iparjogvédelmi funkcionális vizsgálatainak korábban meghatározott rendszere a felügyeleti formák 1984.évi változását követően módosult, és ez indokolja, hogy 1986-ban csupán 20 iparjogvédelmi vizsgálatot végzett, a minisztériumok felügyeleti ellenőrzésével közösen.

Az ellenőrzések tapasztalatai az alábbi lényeges kérdésekre mutattak rá:

Egy adott vállalat /intézmény/ iparjogvédelmi eredményeiben az emberi tényezők egyre erőteljesebb szerepet játszanak, - ez jelenti egyrészt magának az újítási /iparjogvédelmi/ ügyintéző személyének a milyenségét: szakmai felkészültségét, szervezőkészségét, lelkiismeretességét, agilitását,

- jelenti másrészt a vállalati vezetés /igazgató, műszaki igazgatóhelyettes/ szemléletmódját, elkötelezettségét.

Különösen jól érzékelhető ezen tényezők fontossága olyan területeken, ahol maga az alaptervékenység önmagában nem "garantálja", nem "termeli ki" az iparjogvédelmi eredményeket. Így pl.: a közlekedés, de méginkább az egészségügy területén.

Igaz ennek fordítottja is: önmagában a tevékenység ipari jellege, - megfelelő vezetői szemlélet, ráhatás híjján - csak közepes eredményeket hoz /pl.gabonaipar/.

A vizsgálatok során - jóllehet a jogszabályváltozások óta immár három és fél év telt el - még mindig tapasztalható volt - a szakszerűtlen,

- a jogszabály - ellenes

- a jogszabályt tévesen értelmező

ügyintézés. E tények ugyancsak az emberi tényezők minden oldalú fontosságát jelzik.

A végzett vizsgálatok önmagukban nem tekinthetők reprezentatívnak. Tekintettel azonban arra, hogy e vizsgálatok az évek óta végzett hasonló tartalmú vizsgálatok folyamatába illeszkednek, s végzőik is jórészt azonosak, /a területet egyébként ismerő koordinátorok/ a megállapítások ilymódon alkalmasak bizonyos következtetések levonására.

Ezek: - egyrészt arra utalnak, hogy a gazdasági élet nehézségei természetesen erőteljesen éreztetik e tevékenységben is a hatásukat /igy; beruházások csökkenése, létszámcsökkenés, gmk-k elszívó hatása, nem kellő szervezettőség, szakemberhiány/,

- másrészt arra, hogy az iparjogvédelmi vállalati "ügyintézés" erőteljesebb elismerésben kellene részesíteni, s ahol indokolt, ott meg kell teremteni az önálló munkakör lehetőségét, megszüntetve e tevékenység "mellesleg végzett", "n-edik" társadalmi különmegbízatás jellegét, fel- illetve elismerve a munkának a műszaki fejlesztéshez és iparjogvédelmi tevékenységhez kapcsolódó infrastrukturális jellegét.

Az általánosítható tapasztalatok közül meg kell említeni, hogy az 1983-ban hatályba lépett új jogszabályi módosításokat a vállalatok kedvezően fogadták, s a vizsgálatokba bevontak többségénél konkrét intézkedési tervek, feladattervek, ujitási versenyek és kiállítások jöttek létre, annak hatására, hogy előtérbe került az ujitói, a feltalálói és az innovációs tevékenység.

A vállalati tapasztalatok közül azt is hangsúlyozni kell, hogy számos gazdálkodó szervezetnél hiányzik a megfelelő tervszerű irányítás, nagyobb gondot kell fordítani a hatékonyabb ösztönzésre és továbbra is megállapítható, hogy a vállalati vezetők iparjogvédelmi tájékozottsága még mindig nem éri el a kívánatos szintet, s ezen belül is tapasztalható az új jogszabályok kellő ismeretének a hiánya, annak ellenére, hogy az iparjogvédelmi oktatás beépül - egyenlőre szerény keretekben - a vezetőképzés tematikájába.

Változatlanul megállapítható volt, hogy a vállalatok az irányítás, a szervezés és propaganda eszközeit nem megfelelő mértékben használják ki. Az elmúlt évek széles körű propaganda tevékenysége hatására sem növekedett az ujitómozgalom tömegessége, s a vállalatok jelentős része még mindig nem rendelkezik a feladatok korszerű ellátásához szükséges ujitási-iparjogvédelmi szervezettel.

A felügyeleti ellenőrzések során a feltárt hiányosságokra az illetékes vállalati vezetők figyelmét felhívták, s az érintett vállalatok ennek kapcsán számos konkrét intézkedést tettek a jobb és szakszerűbb ügyintézés megvalósítására, az anyagi érdekeltség fokozására, a rendszeresebb és pontosabb információáramlásra.

A Hivatal a felügyeleti ellenőrzések tapasztalatait tevékenysége során folyamatosan figyelemmel kíséri, és az ujitómozgalom és a vállalati iparjogvédelmi tevékenység állami elvi irányításában, valamint a minisztériumokkal és az országos főhatóságokkal, a SZCT-tal, ill. a szakszervezetek szakmai és területi szerveivel folytatott munkakapcsolataiban hasznosítja.

Az e tevékenységi körbe tartozó iparjogvédelmi oktatás, továbbá az iparjogvédelmi sajtó- és propaganda ügyekben a feladatok végrehajtásának ellenőrzése, a sajtópályázatokra benyújtott pályaművekkel kapcsolatos ügyintézés, a bíráló bizottság munkájának a figyelemmel kísérése, valamint az új pályázat kiírásával kapcsolatos határidők ellenőrzése megtörtént.

A nemzetközi iparjogvédelmi együttműködésből eredő kötelezettségek teljesítésének ellenőrzése kapcsán a Hivatal maradéktalanul eleget tett a nemzetközi együttműködési szerződésekből reá háruló kötelezettségeknek, mind a Szellemi Tulajdon Világszervezete /WIPO/, mind pedig a KGST tagországok tárlalmányi hivatalai vezetőinek Értekezlete kertében.

Az ellenőrzés hatékony eszközének bizonyult a KGST munkatervvel összefüggő 2 hónapos, valamint a kiküldetési és fogadási tervvel kapcsolatos negyedéves lebontásban elkészített határidő nyilvántartások rendszere, és a teljesítés érdekében az illetékes ügyintéző kellő időben történő figyelmeztetése.

IV. A Szabadalmi Információs Központ ellenőrzési feladatát képezi a vállalati és kutatóintézeti szabadalmi információs tevékenység elvi irányításának ellenőrzése. Ennek keretében a Szabadalmi Információs Központ megkülönböztetett figyelemmel kísérte és szorgalmazta az OKKFT programokban tevékenykedő, valamint a KGST-tagországok Komplex Programja teljesítésében résztvevő kutató-fejlesztő-gazdálkodó szervezeteknél a szabadalmi információs szolgáltatások igénybevételét. A megkeresett intézmények, főként termelő tevékenységgel összefüggő kutató-fejlesztő munkát végző /Sl vállalat és szövetkezet/ gazdálkodó szervezeteknél a szabadalmi információs tevékenység háttérbe szorul, a vállalatok nem értékelik a szabadalmi információ szerepének a fontosságát a műszaki fejlesztésben.

Ez évben is folytattuk az iparjogvédelmi kutatások és vizsgálatok tárgyában kiadott OTH Ágazati Szabvány vállalati alkalmazásának vizsgálatát és betartásának ellenőrzését. A megkeresett Sl vállalat közül az iparjogvédelmi kutatások és vizsgálatok szabványát

- ismeri és használja	3 válaszadó
- ismeri, de nem használja	24 válaszadó
- nem ismeri és nem használja	59 válaszadó
- ismeri, de használata nem tisztázódott	15 válaszadónál.

A Szabadalmi Tár olvasói igényeinek, valamint a szolgáltatások színvonalának az ellenőrzése az előírásoknak megfelelően megtörtént. Az 1986. évi adatok szerint a beérkező anyagok és a kutatásra kiadott dokumentumok mennyisége jelentősen emelkedett, /ez utóbbi 6,9 millió db./ az olvasók létszáma pedig meghaladta a 8 ezer főt. Az olvasótermek működése ez évben is zavartalan volt, bár jelentős nehézséget jelentett a hiányzó dolgozói létszám miatt mind a beérkező anyagok feldolgozása, mind pedig az olvasószolgálat biztosítása.

A szabadalmi dokumentumok kiadásának ellenőrzése terén különösen a Szabadalmi Közlöny és Védjegyértesítő havonta határidőben történő kiadásánál, /átlagban havonta 1920 db./ valamint a szabadalmi dokumentumok másolatszolgáltatásának /568 ezer lap/ érvényesült az ellenőrző munka hatékonysága. Ez utóbbi vonatkozásban figyelemmel kísértük a rendelési határidő teljesítését, valamint a számlázás pénzügyi előírásainak megtartását. A Szabadalmi Információs Központ területén a takarékoság érvényesülése fokozottan ellenőrzésre került, az egyéb dokumentumok kiadásának, az anyaggazdálkodásnak stb. terén is. Így a folyamatos ellenőrzések hozzájárultak a szolgáltatások színvonalának a jelentős emeléséhez.

V. A pénz-és anyaggazdálkodás körében a munkatervben foglalt feladatok ellenőrzése az alábbiak szerint történt meg:

A Gazdasági Osztály által kezelt anyagok leltározásának előkészítése, az éves leltározási utasítás és ütemterv szerint elkészült és ennek alapján került végrehajtásra a leltározás, az előírt eszközök körében. A leltározás hiányt nem mutatott ki.

A Pénzügyi Osztály házipénztárának ellenőrzése szakmai oldalról folyamatosan, osztályvezetői szurópróbaszerű ellenőrzése havonta megtörtént. A pénzkezelést is folytató osztályokon lévő házipénztárak rendszeres havi ellenőrzése ugyancsak megtörtént. Az ellenőrzés minden alkalommal a pénztárkönyv kezelését, vezetését és a pénzkészletet rendben találta.

Az anyagraktárakban történt félévenkénti ellenőrzés megtörtént. Hiányosság vagy mulasztás nem került megállapításra.

A munkavédelmi felelős beszámoltatása - személyének tartós és még jelenleg is fennálló - betegsége miatt elmaradt, illetve 1987-re húzódott át. A tűzvédelmi felelős írásbeli beszámoltatása az előirt határidőben megtörtént, amely jelentés elfogadásra került, s ezzel egyidejűleg az adatszolgáltatások teljesítése is megtörtént.

A TUK iratkezelés és tárolás ellenőrzése - a társfőosztályokon is - az előirt ütemezésben történt. Hiányosságot az ellenőrzés nem állapított meg.

A belső ellenőri éves feladatterv teljesítése a belső ellenőr tartós betegsége miatt elmaradt. Kényszerűen - az éves SZTK revízió kötelező előírása miatt - az SZTK pénzügyi belső ellenőrzési feladatának áthidaló ellátását szerveztük meg.

A fentiekén túlmenően a Gazdasági Osztály ellenőrzi a beszerzésekkel és a beruházásokkal kapcsolatban a Hivatal részére benyújtott számlákat, ezen belül a munka elvégzését, a felszámítás jogosságát és mértékét, a helyiségbérleti díjak mértékét, a beszerzett áruk számláinak pontosságát. A Pénzügyi Osztály a számfeljtésre történt feladások jogosságát, az elvégzett munka utalványozását ellenőrzi.

Az ellenőrzések során tapasztalt apróbb formai hibák kijavítására a megfelelő intézkedések megtörténtek.

VII. A Személyzeti és oktatási osztály munkájával kapcsolatban megtörtént a káderutánpótlási és képzési tervben szereplő dolgozóknak előirt állami és politikai végzettség megszerzésének figyelemmel kísérése, segítése; a dolgozókkal való foglalkozás ellenőrzése. Az év során értékelte a Hivatal az ötéves káderutánpótlási terv feladatai végrehajtását, eredményességét. Ennek során megállapítást nyert, hogy a beiskolázások tervszerű végrehajtása megtörtént. A káderutánpótlási tervbe felvettek képzését, továbbképzését folyamatosan figyelemmel kísérve megállapítható, hogy az ötéves ciklus eredményesen zárult.

A minősítések ütemterv szerinti időre és az előírásoknak megfelelő minőségben történő elkészítése, segítése, ellenőrzése megtörtént. Az esedékes minősítések és a minősítések közötti beszélgetések során megállapítást nyert, hogy a minősítések tartalmasak és előremutatóak, valamint kifejeződött bennük - a kritikai észrevételek megfogalmazása mellett is - a jóindulatú segítőszándék. Ennek eredményeként a minősítettek az elkészített minősítést elfogadták.

Az 1985/86 évi beiskolázások figyelemmel kísérése a beiskolázások eredményes elősegítésének ellenőrzése során évközben folyamatosan figyelemmel kísértük dolgozóinknak felkészülését és a tanárok a konzultációk során tájékoztatást adtak a hallgatók tanulmányi eredményeiről. 265 esetben eredményesnek mondható dolgozóink beiskolázása, melyet a Hivatal - többek között - tanulmányi szerződések kötésével is elősegít. Elmondható, hogy az oktatási terv tartalmi vonatkozásban is elérte a célját azzal, hogy dolgozóink szakmai, politikai, iparjogvédelmi és vezetőképzés területén egyaránt magasabb képzettséggel rendelkeznek.

Az ellenőrzési tevékenység körében említést érdemel még, hogy az Elnöki Értekezlet és az Elnöki Kollégium ülésein hozott határozatok és intézkedések hivatali végrehajtása az elmúlt év folyamán rendszeresen és a határidők pontos betartásával történt meg.

